

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีไทยสมัยนิยม หรือ เพลงไทยสมัยนิยม (Thai Popular Music) จัดเป็นวัฒนธรรมมวลชนแขนงหนึ่งที่เผยแพร่สาระและความบันเทิงไปสู่ผู้รับสารในสังคมโดยผ่านทางสื่อมวลชนเช่นเดียวกันกับ ละคร , ภาพยนตร์ , ข่าว , สารคดี ฯลฯ โดยที่ดนตรีนั้นอาจจะเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับรายการต่างๆ หรืออาจจะเป็นรายการดนตรีโดยตรง เพลงไทยสมัยนิยมมีหลายชนิด เช่น เพลงลูกทุ่ง , เพลงลูกกรุง , เพลงแนวสตริง และ เพลงแนวร็อค ในบรรดาเพลงไทยสมัยนิยมที่กล่าวมาแล้วนั้น เพลงประเภทที่มีอิทธิพลต่อผู้ฟังที่เป็นวัยรุ่นหนุ่มสาวมากที่สุดคือ เพลงแนวร็อค สังเกตได้ชัดจากการแสดงคอนเสิร์ตของศิลปินเพลงร็อคจะมีวัยรุ่นไปชมอย่างคับคั่ง และยอดชายเทพเพลงประเภทเพลงร็อคที่สูงชันเรื่อยๆ (อมรรัตน์ รัตนภาสุร , 2534) ภาพลักษณ์ของเพลงร็อคในยุคแรก ก็คือเป็นดนตรีของพวกวัยรุ่นหัวดี้อัน เป็นพวกป่าเถื่อนยุคใหม่ขาดความเป็นมนุษย์ ตัวดนตรีร็อคเองก็เป็นดนตรีที่กบฏต่อดนตรีสมัยนิยมคือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของดนตรีสมัยนิยมทั่วไป คือมีเสียงดังมาก ใช้จังหวะที่รุนแรงโหมกระหน่ำ มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ มีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของเพลงอย่างไร้ขอบเขต และเนื้อหาแสดงออกทางเพศอย่างตรง ๆ (Kamien ,1988) เมื่อเวลาผ่านไปเพลงสมัยนิยมบางประเภทอาจจะสูญสิ้นหรือเสื่อมความนิยมไป แต่ดนตรีร็อคก็ยังคงอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รวมกับเพลงป๊อปปะเภทอื่น ๆ ก่อรูปขึ้นเป็นเพลงร็อคแบบใหม่ เช่น Folk Rock ,Jazz , Rock , Pop Rock , Disco Rock ฯลฯ หรือแม้กระทั่งการทวนกลับมาใหม่ของเพลงร็อคในอดีต

ดนตรีร็อคเข้ามาสู่สังคมไทยในสมัยสงครามเวียดนาม โดยเข้ามาพร้อมกับ

ทหารสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย ในค่ายทหารรัฐมิบาร์และไนท์คลับ มีดนตรีบรรเลง เพื่อให้ทหารได้พักผ่อนหย่อนใจในยามว่างจากการสงคราม ในขณะนั้น ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาดนตรีร็อคประเภทอันเดอร์กราวด์ (Underground) กำลังได้รับความนิยมอย่างสูงในหมู่วัยรุ่น เพลงร็อคจึงเป็นที่นิยมในหมู่ทหารอเมริกันซึ่งเป็นวัยรุ่น เช่นเดียวกัน วงดนตรีที่บรรเลงในค่ายทหารอเมริกันนั้นมีทั้งวงดนตรีที่เป็นคนอเมริกัน และวงดนตรีที่เป็นคนไทย จังหวะและทำนองที่เร้าใจของดนตรีร็อคทำให้กลุ่มวัยรุ่นของไทย หลงไหลคลั่งไคล้ ดนตรีร็อคจึงเริ่มขยายวงกว้างจากค่ายทหารอเมริกันสู่สังคมไทยตั้งแต่นั้นมา การตั้งไนท์คลับที่มีดนตรีร็อคเริ่มเฟื่องฟูตั้งแต่ พ.ศ.2512 เป็นต้นมา ในระยะแรกนั้นวงดนตรีร็อคของคนไทยบรรเลงเพลงเหมือนต้นแบบทุกประการ ทั้งเนื้อร้องและทำนองโดยแกะจากแผ่นเสียง ต่อมาเมื่อสงครามเวียดนามสงบทหารอเมริกันส่วนใหญ่ ถอนทัพกลับประเทศ พวกวงดนตรีที่เคยบรรเลงให้ชาวต่างชาติฟังก็หันมาบรรเลงเพลงให้คนไทยด้วยกันฟัง มีการนำเอาทำนองและจังหวะเพลงร็อคของฝรั่งมาใส่เนื้อร้องภาษาไทย นำโดยคณะ The Impossible , Silver Sand , Royal Sprite , P.M.5 ฯลฯ แต่เพลงเหล่านี้ไม่เป็นที่นิยมมากนักเพราะคนไทยยังชอบฟังเพลงฝรั่งแบบต้นฉบับมากกว่า ประกอบกับ กระแสหลักของเพลงไทยสมัยนิยมในขณะนั้น เป็นเพลงในสไตล์ลูกกรุงแบบ สุทราภรณ์ , สุเทพ วงศ์กำแหง , ชรินทร์ นันทนาคร และสไตล์ลูกทุ่งแบบ สุรพล สมบัติเจริญ จนกระทั่ง พ.ศ. 2522 รัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายลิขสิทธิ์เกี่ยวกับเพลงขึ้นมาบังคับใช้ ทำให้ศิลปินไทยตื่นตัวหันมาแต่งเพลงที่มีรูปแบบต่าง ๆ หลากหลากมากขึ้น ประกอบกับขณะนั้น มีการพัฒนาม้วนเทปคาสเซ็ทที่มีขนาดเล็กและราคาถูกลงกว่าแผ่นเสียง ธุรกิจเทปเพลงจึงขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว เทปเพลงที่ประสบความสำเร็จเป็นชุดแรก คือ ชุดลูกทุ่งดิสโก้ ของวงแกรนด์เอ็กซ์ ซึ่งมียอดขายเกินหนึ่งแสนตลับเป็นรายแรก จากนั้นมาก็มีการทำเทปเพลงลักษณะเดียวกันตามมาเป็นจำนวนมาก ตลาดเทปเพลงของไทยจึงหันมาผลิตเทปเพลงไทยสากลแนวใหม่ซึ่งเป็นที่นิยมของวัยรุ่นที่เรียกว่าแนวสตรีท ส่วนเพลงลูกกรุงแบบเดิมเริ่มเสื่อมความนิยมลง ในช่วงนี้เองเป็นช่วงที่เพลงไทยสากลในสไตล์ร็อคก็เริ่มได้รับความนิยมอีกครั้งโดยแทรกตัวอยู่ในเพลงแนวสตรีททั่วไป และที่เป็นวงดนตรีที่ตั้งขึ้นมาเพื่อเล่นเพลง

แนวร็อคโดยเฉพาะ เช่น วงเนื้อกับหนัง , ดิโอฟาร์โปรเจค , คาไลโดสโคป , ไมโครไฮร็อค , ยูเรเนียม , หินเหล็กไฟ , ร็อคเคสตรา , อัสนี - วสันต์ โชติกุล , คาราบาว , ธเนศ วรากุลนุเคราะห์ ฯลฯ

การศึกษาและวิจัยทางด้านเพลงไทยสมัยนิยม หรือ เพลงไทยสากลในประเทศไทย ส่วนมากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง , เพลงลูกกรุง และเพลงแนวสตริง เป็นต้น แต่ไม่เคยมีการศึกษา และวิจัยเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อคมาก่อน และในวงการศึกษาของไทย ก็ยังไม่ยอมรับดนตรีประเภทนี้ ผู้วิจัยได้ไปสำรวจเนื้อหาในตำราเรียนวิชาสังคีตนิยม (Music Appreciation) ซึ่งเป็นวิชาที่สอนให้คนรู้จักการฟังดนตรีและซาบซึ้งในดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก วิชานี้เป็นวิชาพื้นฐานในกลุ่มวิชาสุนทรียศาสตร์ที่ใช้สอนกันในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ในหนังสือตำราดังกล่าวไม่มีเรื่องราวที่เกี่ยวกับดนตรีร็อคเลย ทั้งที่ความจริงแล้วนักเรียนและนักศึกษาที่เรียนวิชาสังคีตนิยมจะฟังเพลงร็อคในชีวิตจริงทุกวัน ในสังคมทั่วไปก็มองว่าเพลงร็อคเป็นวัฒนธรรมตะวันตก ที่จะเข้ามาครอบงำวัยรุ่นไทย ซึ่งขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แม้นิยามของดนตรีร็อค ที่นักวิชาการให้ความหมายก็เข้ากันไม่ได้กับความหมายของดนตรีประเภทอื่นในแง่ของสุนทรียศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็น เนื้อร้อง , ทำนอง หรือเสียงประสาน ล้วนแต่แหวกแนวกฎเกณฑ์จากดนตรีสมัยนิยมโดยทั่วไป ดร.สุกรี เจริญสุข นักวิชาการดนตรี ได้กล่าวว่า " ดนตรีร็อคเป็นสื่อในแง่ของสื่อสามวลชน ดนตรีร็อคเป็นสื่อในทางกิเลสมากกว่าสื่อของความหลุดพ้น " (สุกรี เจริญสุข , 2531) ในวงการดนตรีก็ยังไม่ยอมรับประสิทธิ์ ชำนาญไพร ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรีร็อคว่าเป็นดนตรีที่มีผู้ฟังเป็นกลุ่มน้อย ผู้ที่คลั่งไคล้เพลงร็อคส่วนมากเป็นวัยรุ่นที่ฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง และไม่ค่อยมีเงินไปนั่งฟังเพลงตามห้องอาหารหรือไนท์คลับ พวกนี้ชอบไปดูคอนเสิร์ตที่จัดให้ดูฟรีหรือเก็บค่าบัตรราคาถูกซึ่งมีขึ้นเป็นครั้งคราวเท่านั้น ส่วนวงดนตรีร็อคของไทยก็หาที่เล่นยาก เพราะถ้าจะเล่นเพื่อฟังเพลิน ๆ ในห้องอาหารก็ไม่เหมาะเพราะเสียงดังเกินไป จะใช้เล่นในไนท์คลับเพื่อเต้นรำก็ได้ เพราะจังหวะไม่เหมาะสำหรับเต้นรำ ฉะนั้นเพลงที่เหมาะสม

สำหรับคนทุกเพศทุกวัยมากที่สุด ก็คือ เพลงประเภทป๊อปหรือเพลงไทยสากลนั่นเอง
(ประสิทธิ์ ชำนาญไพร , 2536.)

แต่สิ่งที่เราไม่อาจจะปฏิเสธได้ก็คือ ถึงแม้ว่าดนตรีร็อกจะเป็นวัฒนธรรมที่มาจากต่างประเทศก็ตาม แต่มันได้ฝังรากลึกไปรวมอยู่ในเพลงไทยสมัยนิยมแล้ว ประทักษ์ ใฝ่ศุภการ นักกีตาร์แนวแจ๊ซและร็อกอาวุโส' นักเขียนคอลัมน์เกี่ยวกับดนตรีและอาจารย์สอนดนตรีผู้อยู่ในวงการมานานได้ให้ความเห็นว่า คำว่าร็อกนั้นมีความหมายกว้างมากไม่ใช่มีความหมายเพียงแคร์็อกแอนด์โรลหรือฮิพพี้เท่านั้น แต่ความเป็นร็อกมีอยู่ในเพลงไทยสมัยนิยมทุกเพลง ไม่ว่าจะเป็นจังหวะป๊อปปรี๊ด , โซล , ดิสโก้ , เร็คเก้ ฯลฯ จังหวะพื้นฐานของเพลงไทยสมัยนิยมล้วนมาจากร็อกทั้งสิ้น ถ้าศึกษาต้นกำเนิดของเพลงไทยสมัยนิยมแล้วจะเห็นได้ว่าจุดเปลี่ยนที่ทำให้เพลงไทยสากลมีลักษณะแตกต่างไปจากเพลงลูกกรุงในแนวสุนทราภรณ์ หรือแนวของ สุเทพ วงศ์กำแหง ในอดีตนั้นเป็นเพราะอิทธิพลของดนตรีร็อกที่เข้ามาผสมกับเพลงไทยลูกกรุงและลูกทุ่งแบบเก่า จนกลายมาเป็นเพลงไทยสมัยนิยมที่เราได้ฟังกันในปัจจุบันนี้
(ประทักษ์ ใฝ่ศุภการ , 2536.)

Alexis De Tocqueville ทูตฝรั่งเศสที่ไปใช้ชีวิตในสหรัฐอเมริกาได้กล่าวว่า " สิ่งที่เรียกว่าวัฒนธรรมชั้นสูง (High Culture) จะถูกทำลายลงด้วยสภาพชีวิตอันจำเจน่าเบื่อหน่ายของสังคมอุตสาหกรรมแบบใหม่ เพราะวรรณคดีแบบใหม่จะต้องมีเนื้อหาที่ทำให้คนเกิดความตื่นเต้น พิศวง และประหลาดใจมากกว่าจะให้แสวงหาความเพลิดเพลินรื่นรมย์ใจแบบวรรณคดีโบราณ ศิลปะแบบใหม่จะต้องกระตุ้นอารมณ์ให้ตื่นตัว ตื่นเต้น หวาดเสียว มากกว่าที่จะขัดเกล่าให้เกิดความสงบในจิตใจ หรือดื่มด่ำในสุนทรีเยเช่นศิลปะแบบเดิม และนี่คือเนื้อหาและรูปแบบของศิลปะวรรณคดีที่จะมาปรากฏตัวอยู่ในระบบของการสื่อสารมวลชนแบบใหม่ "
(กาญจนา แก้วเทพ , 2529 .)

ดังนั้นแทนที่เราจะมัวต่อต้านหรือมองข้ามดนตรีร็อก เราควรที่จะหันมาศึกษาและ

วิเคราะห์ว่า เนื้อหาสาระที่เป็นเนื้อร้องและทำนองเพลงร็อกนั้นมีรายละเอียดเป็นอย่างไร
 อุดมการณ์ที่ปรากฏอยู่ในเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกเป็นอย่างไร และดนตรีร็อกสื่อความหมาย
 กับวัยรุ่นอย่างไร ซึ่งจะทำให้เราเข้าใจได้ว่าทำไมดนตรีร็อกจึงเป็นที่คลั่งไคล้ของวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบของเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อก
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาที่มีอยู่ในเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อก
3. เพื่อทราบถึงอุดมการณ์ที่ถูกนำเสนอในบทเพลงแนวร็อก

ขอบเขตของงานวิจัย

ศึกษาเฉพาะเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย และนำมาทำเป็น
 เทปคาสเซ็ทจำหน่าย และได้รับความนิยมสูงพอสมควรโดยคัดเลือกเอาเพลงที่มีลักษณะเป็น
 ร็อกอย่างชัดเจนและเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงในด้านเพลงร็อกโดยเฉพาะ ซึ่งคัดเลือกเอาผล
 งานที่จำหน่ายในช่วงปี พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2538 การที่เลือกเอาปี พ.ศ. 2526 ถึง
 พ.ศ. 2538 มาศึกษา เพราะเป็นช่วงที่มีการผลิตเทปเพลงสมัยนิยมแนวร็อกที่ชัดเจนออกมา
 มากกว่าอดีตที่ผ่านมา บทเพลงและศิลปินที่จะนำมาศึกษาได้แก่ เพลงของคณะ เนื้อกับหนัง
 ดิไอฟาร์โปรเจค , คาไลโดสโคป , ร็อกเคสตรา , ปฐมพร , อัสนี -วสันต์ โชติกุล , ไมโคร
 คาราบาว , พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง , ไฮร็อก , หินเหล็กไฟ , ยูเรเนียม , บิลลี่ โอแกน ,
 ธเนศ วรากุลนุเคราะห์ , โทมัส มาร์ติน , ยังบลัด , ดอน ฝึบีน ฯลฯ

ส่วนหลักเกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินว่าเพลงใดเป็นเพลงร็อกนั้นมี 2 ประการ คือ
 ประการแรกดูจากคอนเซ็ปต์ (concept) ของผู้ผลิต คือผู้ประพันธ์และโปรดิวเซอร์ซึ่งระบุว่า
 เพลงนี้หรือชุดนี้เป็นเพลงร็อก ประการสอง เทียบจากความหมายของดนตรีร็อก ซึ่งกำหนด

ไว้ชัดเจนในนิยามศัพท์ และกรอบของทฤษฎีดนตรีร็อก

นิยามศัพท์

1. ดนตรีร็อก เป็นดนตรีที่ถือกำเนิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1960 โดยมีรากฐานมาจากดนตรีประเภท Rhythm and Blues ของพวกผิวดำ ซึ่งคนผิวดำได้นำมาดัดแปลง ในระยะแรก เรียกว่า Rock'n Roll ต่อมาแตกแขนงออกเป็นสาขาต่าง ๆ มากมาย เช่น Folk Rock , Jazz Rock , Classical Rock , Reggae Rock , Psychedelic Rock , Acid Rock , Disco Rock , Country Rock , Reggae , Punk (New Wave) , Heavy Metal และ Rap เป็นต้น

ความหมายทางดนตรี ร็อกเป็นดนตรี Popular ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะแตกต่างจากเพลง Popular โดยทั่วไปตรงที่มีจำนวนนักดนตรีน้อย แต่ดนตรีร็อกใช้เครื่องขยายเสียงแต่งเสียงให้ดังมาก มีจังหวะที่โหมกระหน่ำโดยเฉพาะเสียงกีตาร์จะใช้เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ปรุงแต่งเสียงให้มีสีสันต่าง ๆ ที่หลากหลาย เครื่องดนตรีหลักของวงคือ กีตาร์ไฟฟ้า 2 ตัว เบสไฟฟ้า , กลองชุด และ คีย์บอร์ด อาจมีเครื่องดนตรีชนิดอื่นเพิ่มขึ้นมาได้แล้วแต่ความต้องการของผู้บรรเลง ส่วนสไตล์การร้องแตกต่างจากเพลง Popular คือนักร้องเพลงร็อกจะมีการตะโกน , กรีดร้อง , ครวญคราง , คำราม หรือทำเสียงขากออกมาจากคอ ระดับเสียงมักจะสูงจนแทบแก้วหู วิธีการขับร้องของนักร้องชายจะสูงขึ้นไปถึงโน้ตที่สูงกว่าระดับปกติ มีการร้องด้วยคำที่ไม่มีมีความหมายซ้ำ ๆ กัน เช่น เฮ เฮ เฮ ด้านเนื้อร้องมีทั้งคำที่แสดงออกทางเพศอย่างตรง ๆ บางเพลงจะกล่าวถึงสงคราม การแบ่งแยกเชื้อชาติ และการแบ่งสีผิว การต่อสู้เรียกร้องเพื่อสิทธิเสรีภาพ เป็นต้น (Kamien , 1988 .)

2. ป๊อปร็อก (Pop Rock) เป็นเพลงร็อกที่มีลักษณะของเพลงป๊อปอยู่ด้วยคือ เป็นเพลงที่ฟังง่าย ๆ อาจจะทำนองหวานหรือสนุกสนานก็ได้ แต่มีสไตล์ของเพลงร็อกผสมอยู่

ด้วย ไม่ว่าจะป็นจังหวะ , ทำนอง หรือเสียงการขับร้อง กลุ่มเป้าหมายของเพลงป๊อปรีดคือผู้ฟังเพลงป๊อปทั่วไปเป็นหลักและผู้ฟังเพลงรีดเป็นส่วนประกอบ

3. คันทรี่รีด (Country Rock) เป็นการนำเอาดนตรีรีดมาประยุกต์ให้เข้ากับดนตรีพื้นเมืองของไทยที่มีอยู่ก่อนแล้ว เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงลูกทุ่ง นักวิจารณ์ดนตรีบางท่านให้ความเห็นว่าเพลงไทยสมัยนิยมแนวรีดโดยมากเป็นเพลงคันทรี่รีด เพราะเป็นดนตรีรีดแบบไทย ๆ ที่มีความหมายไม่ตรงกับประเภทของดนตรีรีดที่แบ่งตามแบบของตะวันตกที่เดิยวนัก

4. โปรเกรสซีฟรีด (Progressive Rock) เป็นดนตรีที่มีรากฐานมาจากดนตรีประเภทอันเดอร์กราวด์ (Underground) แต่มีการสร้างดนตรีในแนวแฟนตาซีหรือจินตนาการอันลึกลับในเชิงกวีและปรัชญา มีการคิดค้นทฤษฎีและการปฏิบัติแนวใหม่ขึ้นมา นอกเหนือไปจากกฎเกณฑ์และรูปแบบการประพันธ์แบบเดิม และมีการนำเอาแนวดนตรีแบบคลาสสิกและแจ๊สมาประยุกต์ด้วย ดนตรีประเภทนี้ได้รับความนิยมสูงสุดในประเทศอังกฤษในช่วงต้นทศวรรษที่ 70 เป็นต้นมา

5. เฮฟวีเมทัล (Heavy Metal) เป็นดนตรีที่มีรากฐานมาจากดนตรีประเภทอันเดอร์กราวด์เช่นเดียวกับโปรเกรสซีฟรีด แต่ดนตรีเฮฟวีเมทัลเน้นหนักกับรูปแบบของริทึมแอนด์บลูส์ (Rhythm and Blues) มากกว่าที่จะไปทางแจ๊ซและคลาสสิก แต่ได้เสริมให้มีการระแทกกระทั้นรุนแรง และมีจังหวะที่เร่งเร้าและรวดเร็วขึ้น

ถ้าเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดนตรีโปรเกรสซีฟรีดและเฮฟวีเมทัลแล้ว อาจกล่าวได้ว่าดนตรีเฮฟวีเมทัลเป็นดนตรีที่เอาใจและรับใช้ผู้ฟังในฐานะส่วนใหญ่ ส่วนดนตรีโปรเกรสซีฟรีดนั้น คือ ดนตรีที่รับใช้ผู้ที่ใฝ่ศึกษาหรือนักแสวงหาทฤษฎีความแปลกใหม่

6. เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อก (Thai Popular Song in Rock Style) หมายถึง ดนตรีไทยสมัยนิยมที่ได้รับอิทธิพลของดนตรีร็อกจากสหรัฐอเมริกาและยุโรป มีเสียงของเครื่องดนตรี และเสียงร้องตลอดจนแนวทำนองจังหวะ และเสียงประสานลักษณะเช่นเดียวกับดนตรีร็อกของสหรัฐอเมริกาและยุโรป แต่เนื้อร้องเป็นภาษาไทย ซึ่งเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกนี้อาจจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากดนตรีร็อกของตะวันตก เพราะเป็นการผสมผสานระหว่างดนตรี ร็อกกับดนตรีที่มีอยู่ในประเทศไทยแต่ก่อนแล้ว เพลงแนวร็อกของไทย พอดีจะแบ่งได้กว้าง ๆ ดังนี้คือ

6.1 ร็อก หรือป๊อปร็อก คือเพลงร็อกที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างเพลงป๊อป ที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไปกับเพลงร็อกในสไตล์ต่าง ๆ

6.2 เฮฟวีเมทัล หมายถึง เพลงที่มีแนวดนตรีและการขับร้องที่หนักหน่วงและรุนแรงและมีเสียงดัง ในการร้องมักมีการตะโกนร้องจนสุดเสียง แนวดนตรีมักเล่นกลอง เสียงดังและใช้เสียงกีตาร์ไฟฟ้าที่ใส่เครื่องทำให้เสียงแตก เช่น เพลงของคณะ ดิโอฟาร์โพรจก และหิน เหล็ก ไฟ

6.3 โปรเกรสซีฟร็อก คือ เพลงร็อกที่ผู้ประพันธ์มีเจตนาที่จะสร้างสรรค์เพลงที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่แปลกใหม่จากเพลงป๊อปร็อกหรือเฮฟวีเมทัล ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบ, เนื้อหา หรือเครื่องดนตรีที่ใช้ก็ตาม เช่น เพลงของธเนศ วรากุลนุเคราะห์ และเพลงของปฐมพร ปฐมพร

6.4 คันทรีร็อก คือ เพลงร็อกที่มีสำเนียงร้อง ท่วงทำนอง ภาษาหรือจังหวะแบบเพลงพื้นบ้านของไทยผสมผสานกันอยู่ เช่น เพลงของคาราบาว , อัสนี - วสันต์ (ภูษิต ไล่ทอง , 2536)

7. ศิลปิน หมายถึง นักดนตรี นักร้อง และนักประพันธ์คำร้องและทำนองเพลงร็อก

8. อุตสาหกรรม หมายถึง อุตสาหกรรมทางการเมือง หรืออุตสาหกรรมทางสังคมที่

ปรากฏอยู่ในดนตรีร็อก (ทัศนคติ ค่านิยมและโลกทัศน์ ในมิติต่างๆ)

9. รูปแบบดนตรี หมายถึง โครงสร้าง , การดำเนินทำนอง , จังหวะ และเสียง
ประสานของเพลง

10. เนื้อหา หมายถึง ความหมายของคำร้อง , การใช้ถ้อยคำภาษา และรูปแบบ
คำประพันธ์

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกมุ่งเสนอความแปลกใหม่เพื่อหนีความซ้ำซากจำเจที่มีอยู่ในเพลงไทยสมัยนิยมทั่วไป เพลงแนวร็อกแม้ว่าจะจัดอยู่ในระบบทุนนิยม แต่ก็พยายามที่จะต่อต้านระบบอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเนื้อร้อง , ทำนอง หรือรูปแบบการนำเสนอ ล้วนแต่แหกคอกไปจากกฎเกณฑ์ของดนตรีสมัยนิยมที่เป็นวัฒนธรรมมวลชน (Mass Culture) ดังนั้นอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในเพลงแนวร็อก มักจะเป็นอุดมการณ์ที่ต่อต้านอุดมการณ์หลักหรือไม่ก็เป็นอุดมการณ์ที่เสนอทางเลือกอื่นๆ มากกว่าที่จะตอกย้ำอุดมการณ์หลักเช่นเพลงไทยสมัยนิยมทั่ว ๆ ไป